

Wettelijke regelgeving voor distribueren van kerkdiensten.

Beknopte samenvatting van de Wettelijke regelgeving en voorschriften.

**Opgesteld door: sIKN
stichting Intermediair Kerkomroep Nederland
Brugweg 56, 2741 KZ Waddinxveen 0182-750520 www.sikn.nl**

Versie 1.0 - Oktober 2009

Inhoud

Inhoud	2
1. Historie / Doel	3
2. Samenvatting voor kerkbeheerders.	4
2.1. BUMA.	4
2.2. Intranet / Kabel.	4
2.3. Internet.....	4
2.4. Ether.	4
3. Nieuwe technieken.	5
3.1. Intranet.	5
3.2. Kabel.	5
3.3. Internet.	5
3.4. Ether.	5
4. Wettelijke Regelgeving.	6
4.1. Vergunning voor gebruik van het Medium.	6
4.2. Inhoud van het Programma.	6
4.2.1. Uittreksel Wettekst auteurswet.....	7
4.2.1.1 Toelichting Uittreksel Wettekst auteurswet.	7
4.2.2. Uittreksel Voorschriften en beperkingen voor Draadloze Kerktelefonie.....	8
4.2.2.1 Toelichting Uittreksel voorschriften en beperkingen draadloze kerktelefonie	8
5. Definities.	10
6. Geraadpleegde bronnen.....	12

1. Historie / Doel.

Vanaf 1926 is het in Vlaardingen en later in heel Nederland mogelijk geworden om leden die verhinderd zijn bijeenkomsten van een kerkelijke gemeente bij te wonen, telefonisch met de kerk te verbinden om de kerkdiensten thuis te beluisteren.

Deze kerkteléfonoansluitingen werden van Rijksweg tot stand gebracht, met uitzondering van de toestellen en de binnenleiding, die door het kerkbestuur dienden te worden geplaatst en onderhouden.

Deze dienst kerkteléfono welke daarna werd uitgevoerd door de PTT en later door de KPN, bestond uit een vaste verbinding van de kerk naar de luisteraar. Vanwege de verouderde techniek is KPN in 2009 begonnen met het afsluiten van deze dienstverlening. Het uitfaseren hiervan zal nog enkele jaren duren.

In deze notitie wordt ingegaan op het toepassen van nieuwe technieken voor het distribueren van kerkdiensten met de daar bij behorende wettelijke regelgevingen.

Om u snel te informeren begint deze notitie met een ‘Samenvatting voor kerkbeheerders’ welke in het kort weergeeft waarmee u als kerkbeheerder rekening dient te houden. Daarna komen de verschillende technieken van distributie aan de orde met de daarbij behorende wettelijke teksten en regelgeving met een toelichting daarop. Tenslotte is er een verklaring van de gebruikte Definities.

2. Samenvatting voor kerkbeheerders.

Met welke regels dient het Kerkgenootschap rekening te houden bij het uitzenden (het Openbaar maken) van gesproken woord en muziek via de kerktelefoon?

2.1. BUMA.

Het kerkgenootschap dient er op toe te zien dat bij het uitvoeren van muziekwerken zoals, zanguitvoeringen of concerten, betreffende de muziek auteursrechten, door de BUMA de vereiste toestemming is verleend. Zie hoofdstuk. 4.2 en 4.2.1. geheel. Deze toestemming is per kerkgebouw of samenkomstruimte met de BUMA te regelen.

2.2. Intranet / Kabel.

Alleen door de kerk geselecteerde Gebruikers kunnen via Intranet of de kabel deze uitzendingen beluisteren. Zendt u alleen kerkdiensten, gemeenteavonden en andere bijeenkomsten van religieuze aard uit via Intranet of via de kabel, dan hoeft u niets extra te doen. Zie hoofdstuk. 4.1. en 4.2.1 geheel. Voor het uitzenden van zanguitvoeringen of concerten is alleen toestemming van de BUMA noodzakelijk wanneer voor de toegang betaling is geschied.

2.3. Internet.

Zendt u alleen kerkdiensten, gemeenteavonden en andere bijeenkomsten van religieuze aard uit via Internet, dan hoeft u niets extra te doen. Zie hoofdstuk 4.1. Zendt u ook zanguitvoeringen en concerten via Internet uit dan is BUMA toestemming noodzakelijk. Zie hoofdstuk 4.2.1. geheel.

2.4. Ether.

Zendt u kerkdiensten, gemeenteavonden of ander bijeenkomsten van religieuze aard uit via de Ether dan dient het kerkgenootschap rekening te houden met de volgende bepalingen, Zie ook hoofdstuk 4.1. en 4.2.2. geheel.

Het kerkgenootschap dient:

- in bezit te zijn van een Zendvergunning, afgegeven door Agentschap Telecom te Groningen.
- erop toe te zien dat de Kerkzender alleen is ingeschakeld bij het uitzenden van bijeenkomsten van religieuze aard.
- erop toe te zien dat geen heruitzending van bijeenkomsten van religieuze aard plaatsvindt.
- erop toe te zien dat geen muziek van een CD of andere geluidsdrager wordt uitgezonden.
- erop toe te zien dat geen concerten of zanguitvoeringen worden uitgezonden.
- erop toe te zien dat geen omroepprogramma's, berichten van derden en reclames worden uitgezonden.

Deze samenvatting is gebaseerd op hoofdstuk 4 (Wettelijke regeling) met daarin de wetteksten en regelgeving met de toelichting daarop.

3. Nieuwe technieken.

Door de komst van nieuwe technieken kunnen Kerkdiensten via verschillende media gedistribueerd en beluisterd worden, onder andere via:

- 3.1. Intranet
- 3.2. Kabel
- 3.3. Internet
- 3.4. Ether

3.1. Intranet.

Kerkdiensten zijn uitsluitend te beluisteren met een speciaal luisterkastje (Intranet ontvanger) wat door de kerk bij de luisteraar op de telefoonaansluiting is aangesloten. Alleen de Gebruikers kunnen luisteren.

3.2. Kabel.

Kerkdiensten zijn uitsluitend te beluisteren met een speciaal luisterkastje (Kabelontvanger) wat door de kerk bij de luisteraar op de Kabel is aangesloten. Alleen de Gebruikers kunnen luisteren.

3.3. Internet.

Kerkdiensten zijn met een Personal Computer te beluisteren via www.kerkomroep.nl of met een speciaal luisterkastje (Intranetontvanger) wat door de kerk bij de luisteraar is aangesloten.

3.4. Ether.

Kerkdiensten zijn te beluisteren met een in de handel verkrijgbare “Scanner” of met een speciaal luisterkastje (Radio-ontvanger) wat door de kerk bij de luisteraar is geplaatst.

4. Wettelijke Regelgeving.

In deze notitie wordt enkel en uitsluitend ingegaan op de regelgeving voor het veld Openbaar maken van kerkteléfono.

Twee zaken zijn hiervoor van belang:

4.1. Vergunning voor gebruik van het Medium.

- Voor het uitzenden via de Ether dient het kerkgenootschap voor elke Kerkzender bij Agentschap Telecom een Zendvergunning aan te vragen. Hiervoor dient eenmalig een bedrag bij aanvraag en een bedrag per jaar, de kosten voor het toezicht, te worden betaald aan Agentschap Telecom.
- Voor het uitzenden via het medium Internet, Intranet en Kabel zijn voor de kerk geen vergunningen nodig.

EN

4.2. Inhoud van het Programma.

Voor het uitzenden van het Programma zijn in de Auteurswet van 1912 een aantal artikelen opgenomen die voor kerkteléfono van belang zijn. Zie hoofdstuk 4.2.1.

Daarnaast zijn voor het uitzenden via de Ether door het Agentschap Telecom Voorschriften en beperkingen voor Draadloze Kerkteléfono, opgesteld. Zie hoofdstuk. 4.2.2 .

4.2.1. Uittreksel Wettekst auteurswet.

Auteurswet 1912.

Paragraaf 1	<i>Aard van het Auteursrecht Artikel 1. Het auteursrecht is het uitsluitend recht van den maker van een werk van Letterkunde, wetenschap of kunst, bij de wet gesteld.</i>
Paragraaf 3	<i>De werken waarop Auteursrecht bestaat. Artikel 10. 5. Muziekwerken met en zonder woorden</i>
Paragraaf 4.	<i>Het Openbaar maken. Artikel 12. 1. Onder openbaarmaking van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst wordt mede verstaan: 1. de openbaarmaking van eene verveelvoudiging van het geheel of een gedeelte van het werk. 4. de voordracht, op – of uitvoering of voorstelling in het openbaar van het geheel of een gedeelte van het werk of van eene verveelvoudiging daarvan. Onder een voordracht, op- of uitvoering of voorstelling in het openbaar wordt mede begrepen die in besloten kring, tenzij deze zich beperkt tot de familie-, vrienden- of daaraan gelijk te stellen kring, en voor de toegang tot de voordracht, op- of uitvoering of voorstelling geen betaling, in welke vorm ook, geschiedt. Hetzelfde geldt voor een tentoonstelling. 5. het uitzenden van een in een radio- of televisieprogramma opgenomen werk door middel van een satelliet of een omroepnetwerk als bedoeld in artikel 1.1. van de Mediawet 2008. Artikel 12a 1. Indien de maker het verhuurrecht met betrekking een op een fonogram vastgelegd werk van letterkunde, wetenschap of kunst aan de producent daarvan heeft doorgegeven, is de producent de maker een billijke vergoeding verschuldigd voor de verhuur.</i>
Paragraaf 6	<i>Beperkingen van het auteursrecht Artikel 17c Als inbreuk op het auteursrecht op het werk van letterkunde of kunst wordt niet beschouwd de gemeentezang en de instrumentale begeleiding daarvan tijdens een eredienst.</i>

4.2.1.1 Toelichting Uittreksel Wettekst auteurswet.

Wat wordt met openbaar maken bedoeld, (artikel 12.1.1)?

Voor het uitzenden van **gesproken woord en muziek** via een kerkteléfonoonsysteem, ongeacht met welk medium, is de Auteurswet 1912 van toepassing.

Wat wordt met voordracht, op- of uitvoering in het openbaar bedoeld (Artikel 12.1.4)?

Beluisteren in besloten kring is openbaarmaking en hiervoor is toestemming van BUMA noodzakelijk. Hierop is een uitzondering gemaakt dat geen toestemming van BUMA nodig is wanneer het beluisteren van de voordracht, op- of uitvoering zich beperkt tot de familie- vrienden- of daaraan gelijk te stellen kring en voor de toegang van de voordracht, op- of uitvoering geen betaling, in welke vorm dan ook, geschiedt.

Omdat aantoonbaar is dat bij uitzendingen via intranet en de kabel, alleen door de kerk geselecteerde Gebruikers naar de kerkteléfonoon kunnen luisteren, is de kring van luisteraars beperkt.

Wat wordt met Beperking van het auteursrecht bedoeld?

In 1972 is artikel 17c Aw. (zie kader) toegevoegd waarmee bij openbaarmaking van gemeentezang met instrumentale begeleiding tijdens erediensten, is vrijgesteld van inbreuk op de Auteurswet 1912. Het gaat hier om een vrijstelling in het veld 'openbaar maken'.

Het zingen van liederen en de begeleiding daarvan vallen op zich zonder meer onder het begrip 'openbaar maken'. Zonder de wettelijke vrijstelling zou daarvoor een auteursrechtelijke vergoeding betaald moeten worden. De vrijstelling is beperkt:

- het moet gaan om openbaarmaking *tijdens een eredienst* (en dus niet om openbaarmaking tijdens andere kerkelijke bijeenkomsten)
- het gaat om de *gemeentezang* (en dus niet om het optreden van een koor), alleen de instrumentale *begeleiding* is vrijgesteld (en dus niet – strikt genomen - het orgelspel op andere momenten).

Vanwege deze beperking heeft de Protestantse Kerk in Nederland, en namens de Rooms Katholieke Kerk de NSGV te Utrecht, een aanvullende regeling getroffen met BUMA voor de niet-vrijgestelde vormen van openbaar maken, de zogenaamde BUMA-regeling, waarmee door de met de BUMA overeengekomen uitvoeringsrechten, jaarlijks door de PKN en NSVG aan BUMA worden voldaan.

Deze BUMA-regeling voorziet in de vrijstelling van Artikel 17c voor wat betreft het openbaar maken van instrumentale begeleiding, gemeentezang en koorzang via een kerktelefoonstelsel, mits dit geschiedt binnen de kring van de kerkelijke gemeente of parochie. Bij twijfel of deze regeling voor uw kerk van toepassing is, kunt u contact opnemen met de BUMA.

4.2.2. Uittreksel Voorschriften en beperkingen voor Draadloze Kerktelefonie.

Nationaal Frequentie Plan 2005

De banden 148 – 149,9 en 153 – 154 MHz. werden mede bestemd voor kerktelefonie.

Kerktelefonie is bedoeld voor het draadloos distribueren van kerkdiensten en bijeenkomsten van religieuze aard van lokale kerkgenootschappen op geestelijke grondslag ten behoeve van de lokale ontvangst door bij die kerkgenootschappen aangeslotenen; met name voor aangeslotenen die door omstandigheden zoals ziekte of ouderdom, niet in staat zijn om de dienst zelf bij te wonen

Kerktelefonie is een beperkte vorm van landmobiele communicatie waarbij sprake is van geluids distributie die éézijdig van karakter is.

Doelmatig ethergebruik vordert echter een beperking van het toepassingsbereik. Andere toepassingen van draadloze geluids distributie vallen dan ook buiten het bereik van het begrip kerktelefonie.

4.2.2.1 Toelichting Uittreksel voorschriften en beperkingen draadloze kerktelefonie

In de door Agentschap Telecom aan het kerkgenootschap verstrekte zendvergunning voor het direct uitzenden van kerkdiensten zijn o.a. de volgende bepalingen opgenomen:

Art. 1.f. Definitie Kerktelefonie

Draadloze geluids distributie van kerkdiensten en soortgelijke bijeenkomsten van religieuze aard t.b.v. de lokale ontvangst door aangeslotenen bij een kerkgenootschap of genootschap op geestelijke grondslag.

- Art. 5.2 De Kerkzender mag niet onnodig zijn ingeschakeld; deze mag slechts ingeschakeld zijn voor de duur van de kerkdienst of soortgelijke bijeenkomst van religieuze aard.
- Art. 5.5 Het is verboden uitzendingen te doen als bedoeld in de Mediawet als bijvoorbeeld omroepprogramma's, muziekprogramma's, berichten van derden en reclame.

Wat wordt onder "bijeenkomsten van religieuze aard van lokale gemeenschappen en op geestelijke grondslag" verstaan?

Onder bijeenkomsten van religieuze aard wordt verstaan:

- Kerk-, rouw- en trouwdiensten op zondag en op andere momenten in de week.
- Eucharistievieringen op zondag of op andere momenten in de week.
- Kerstvieringen en kindernevendiensten.
- Gemeenteavonden, vergaderingen van mannen- en vrouwenverenigingen.

Onder omroepprogramma's en muziekprogramma's wordt verstaan:

- Het heruitzenden van bijeenkomsten van religieuze aard.
- Het uitzenden van verzoekplatenprogramma's met muziek van CD's en andere geluidsdragers.
- Het uitzenden van concerten en zanguitvoeringen.

Deze activiteiten zijn bij of krachtens de voorwaarden in de zendvergunning (Art. 5.5.) verboden.

5. Definities.

Agentschap Telecom:	Instantie die bevoegd is tot het uitgeven van frequenties die gebruikt mogen worden voor het uitzenden van Kerkdiensten via de Ether evenals toezichthouder op gebruik telecommunicatie apparatuur voor verzending via de Ether.
	Adres: Agentschap Telecom. Emmasingel 1 9726 AH Groningen www.agentschap-telecom.nl
Auteurswet 1912:	door de overheid ingevoerde wetgeving voor bescherming van het eigendom van letterkunde, wetenschap of kunst van de maker.
BUMA:	is de uitvoerende organisatie van de Auteurswet 1912 welke sinds 1913 de belangen behartigt van componisten en tekstschrijvers. BUMA regelt de vergoeding welke Componisten en Tekstschrijvers ontvangen voor het Openbaar maken van hun werk.
	Adres: Vereniging BUMA Siriusdreef 22 – 28 2132 WT Hoofddorp www.bumastemra.nl
Gebruikers:	personen die van de kerk beschikking hebben gekregen over een Ontvanger.
Internet:	het publiek toegankelijke deel van het World Wide Web, met uitsluiting van intranet.
Intranet:	het besloten netwerk dat alleen toegankelijk is voor Gebruikers.
Kerk:	de publieke ruimte van het Kerkgenootschap of Parochie waarin Kerkdiensten plaatsvinden en waarin Opnameapparatuur aanwezig is.
Kerkdienst:	een vanwege of met goedkeuring van het Kerkgenootschap of Parochie gehouden eredienst of bijeenkomst van religieuze aard die geregistreerd wordt door de Opnameapparatuur.
Kerkgenootschap:	de contractpartij, een in artikel 2:2 BW bedoelde rechtspersoon geregeerd door hun eigen Statuut, een zelfstandig onderdeel daarvan of een volgens het reglement van de rechtspersoon opgerichte andere rechtspersoon.

N.F.P.	Nationaal Frequentie Plan 2005. Opgesteld door Agentschap Telecom en goedgekeurd door het Parlement.
N.S.G.V.	Nederlandse Sint-Gregorius Vereniging. Kromme Nieuwe Gracht 66 3512 HL Utrecht www.nsgv.nl
Ontvanger:	Intranetontvanger en Kabelontvanger of apparaat met gelijkwaardige functie.
Openbaar maken:	het uitzenden van een in een radio- of televisieprogramma opgenomen werk door middel van een satelliet of een omroepnetwerk als bedoeld in Artikel 1.1 van de Mediawet 2008.
Opnameapparatuur:	apparatuur bestemd voor het registreren van een kerkdienst die doorgezonden wordt naar de Kerkzender.
Programma:	het geluid van de Kerkdiensten in de Kerk
Radio-ontvanger:	apparaat waarmee een Kerkdienst beluisterd kan worden via de Ether.

6. Geraadpleegde bronnen

- *Auteurswet 1912*
- *Handboek LOK Hst. 4. Juridische aspecten*
- *Staatscourant 1972 Handelingen Tweede Kamer, 10 mei 1972, blz. 3286*
- *Artikel van Jan Huls in LOK Actueel van juni 2006*
- *Algemene Leveringsvoorwaarden Datacast Network BV. (de operationele partner van sIKN)*
- *“Voorschriften en beperkingen van Draadloze Kerkelefonie” van het Agentschap Telecom.*
- *De Nederlandse Sint-Gregorius Vereniging.*